

LAGER 16

Իւ պէ՛լ տղէկէք	Հէր իմում	Իրթեմ-
ճիւղիկէք	Պաղլթըլապաէ	պալ :
Սէտէյի	30	Գուլարու
Ս/Թ շալաթ	25	"
Իւշ	3	"
Հափթ սյոթ	"	21
Տըղարա փաթ	Թում	0
Բէնալթըր	արթը	պըլթը
		60

ᐃᓴ ᕐᓴᖅ ᕐᓴᖅ ᕐᓴᖅ ᕐᓴᖅ ᕐᓴᖅ ᕐᓴᖅ

Դ արգեթա պեւեւելի փեշին այլննր :
 Փոթթա մեաարիֆի վերիւմիւշ կերեք
 մեքթուպ վե կերեք իրանաթ, մապ
 պուլիմպ տեկել տրք :
 Իլնաթ: Փեշին օլարապպեհէր սաթ-
 րը 2 ղուրուշ տուր :
 Միւշթերի իսթէք Էթտիի նոմբուսան
 պալաւանկթ իտեպիլիք :

— Սահը հալին 7 Թարիխի Ուլահ պէյ
սապրդ Սթիր պէյ ճէնապլէրի Վիէնայի վար.

— Եւհէն Ճիւմա իրթէսի կիւնի ելնէ
 յալամ Թայֆէսիտէն պիւր Հօճա, իւսքիւտար
 վափօրնտան Նրատէի քէօիբիւսինէ չոգտը
 զը հալտէ պիւրտէն տամայա օղարայ պէֆայս

— Ոչ տէնիզ իւէ Հայ տէնիզ արարաւ
տա Սիւսէիզ պողաղունտան գանալ աշըլարաւ
Դըզը տէնիզ իւէ Սըսըր աէնիզինին պիրի պի
րինէ գարըշմասընը Թէքլիֆ իտէն Ս. Ֆէրաի
նանտ ճէնապլէրի կէէէն հաֆթա վասֆ էթ
տիխմիզ իւսրէ Բարիստէ Դրանտա իմֆէրա
Թորը հաղըթէրինն Քոմպիէն շէհրինտ
վէրտիխ զէյաֆէթտէ հազըր պուլլէնարգտա
սողրա Սիէննայա նէլիպ, հաշմէթէլ լիւ
տրիա իմֆէրաթըը հապրէթէրիյէ կէօրիւ
միւշ վէ օնտան տաիրի Սլմանպօղա կէլճէ
միւ :

— Ուլա՛հ Պոլոտանտան եկնի ալընան խա-
պէրէրէ կէօրէ իբի պէյլէյին պիրլէյնսի զըմ-
նընտա ահալըյի մէմլէքէթէյնին հաթթը թէ-
ճապըզ էթմիշ օլան աշըր քէսիրինէ պիւ-
րուտէթ կէլմիշ օլուպ, մէգըիւր պիրլէյն-
նին պէլտէլէրինէ քէտէրլի օլաճաղընը ան-
ճաղ պու տէֆա իտրաղ իթմէյէ պաշլամը-
լար :

Վէ պու հաթթա Ռաբիտէ մուքիմ տէվ-
լէթի Նըյէ մուրախիաա վէքիլի Սալիքէթէ-
ֆէնտի հաղըթէլէրի թարաֆընտան ալընան թէ-
լէկրաֆ ախապիլի մուհրիմէսինէ կէօրէ, էճ-
նէպի տէվլէթէր Ուլա՛հ Պոլոտանա պիր պաշ-
ղա պէյ կէլմէյէճէք օլուտէտան սօղըա պիլ-
լէրտէ պիրլէյնէ սէվտաալընտան վաղ կէլըրիլ
տէյու ճէվապ էթմիշէր էնճամբի մէճլիտտէ :

— Շէնէրալ Լայէնա զըրի զօմանտաալը-
տա պուլունան Ինկիլիլ Նգ տէնիլ օմանմա
Փըրաալը կիրիթ ճէգըրէսինէ կէլիպ, օնտա
պիր մըգտար էյլէնտիքտէն սօղըա էրինէ Լէ-
տի ատալար սահիլէրինէ ալտէթ էյլէմիշ-
լէր :

— Պուլունան 15 կիւն մուգատտէմ զուհուր
իտէն սաքիլ հալալար էսնաալընտա Գարա
տէնիլտէ էքսէրի կէմիլէր շիքէսթ վէ խալլու
մէթթէպէ գաղա զուհուր էթմիշ :

— Նոկտեմբերին 21 թարիխի Բօտու ճէ-
զըրէսինտէքի գուլէ տէրունիտէ պիր խանէ
իւզէրինէ երլըրլըմ նուզուլ էթմիշ, վէ էր-
պապը միւթէյաննին մալիմէլէրի օլտուղը իւզ-
րէ կէլէն 1856 սէնէսի տախի Բօտու տէրա-
նինտէքի ճէպլիսանէյէ պու միսիլիլ պիր երլ-
տըրըմ նուզուլէյէ պու գատար խարապաթ
զուհուր էթմիլտիլինտէն, իճապ իտէն մա-
հալէրէ երլըրլըմ թիմուրլէրի վաղ պիրլէ
պու մազուլէ գաղաննէ էնիւ ալընմաղ իւզ-
րէ Թօփիսանէյի ամիրէ միւշիլի տէվլէթիւ
փաշա հաղըթէլէրի թարաֆընտան պիր մէմուր
իրաւ օլունմուշ իտի իսէ տէ, պու պապտէ
հէնուզ պիր թէտապլիւթ օլամաաղընը օ-
լաաաա կաղըյորլար :

— Պէյ օղը ճաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
Վիլ նամ քէպիր լըբանտանն միւսթէճիրի
միւսիլ Սիթ կէլէն սաղը կիւնիլ Պէյ օղ-
ը մէղաղըղընտա քէնտի քէնտիսինի փիշ-
թօփլէ թէլէթ էթմիշ օլուպ, սէպէպի հէնուզ
աղնալընալընտա տըր :

— Նաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
Նէպի տէվլէթ թօփրաղընտա էսաաաաաաաա
Թօփրաղընտա իրաւ օլունան զաղէթալարտան
1858 սէնէսի յունլարըն իպթիտաալընտան իթի-
պարէն պէհէր աաթթիլտէ պիրէր քարանթան
(7-8 փարա գատար) լուսուլմաթ ալընմաղ իւզ-
րէ Նաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
տան էվլէլէթ պիր էվլիլտալէ սուտուր էթմիշ
իսէ տէ, պաղը զաղէթալարընտա նըրք իրաաղ-
ըն, պաղընտա պիւթիլէն իրաաղընտա տէվ-
լէթ աղնաղ տիլէք օլուպ, պու միսիլիլ
էմիլն սէօթմէյէճէյի մուալէյէն իսէ տէ, միւ-
ճիպսիլ օլտուղընտա նէֆսի տէվլէթ տախի
իտրաղէթմիշ օլուպ, էյէրէլ էմիլնի կէրու
ալմաղա, էքսէրի զաղէթալարընտա մայնա ի-
տէճէքլէրի ալ կիպի ալան, կիւն կիպի պէ-
յան տըր :

— Վօրթօս աաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
կէօրէ Սալթա իլէ Վօրթօս աաաաաաաաաաաա
նիլ ալթընտան գուրուրաղ աղալը մէգըիւ-
րը պիւթիլն Լվրօա իլէ թէմաթիլ իտէճէք
թէլէկրաֆ թէլէրինին տիրէլէրի պաշլամը :
Վէ թէլէրին Լունանիսթան սահիլէրինէ
գատար տախի չէքլէրէք, Լունանիսթանն
տախի թէլէկրաֆ մէգըիւլէ Լվրօալէ թէմ-
տիտ օլաճաղը իթմիլալ տըր :

— Թարապիլընտան նոյեմբերին 9 թարի-
խիլէ կաղըղընտա կէօրէ, պուլունան 20
կիւն գատար մուգատտէմ Բուսիա տէվլէթի-
նին Թիֆլիստէ օթուրան Կապիսա աաքէրի

զօմանտան Ռէնա Պարիսթիսիլ Վուլա-
ուտէ օթուրան Սիւնիլէլ, Իմէրէթիլէ Լալ-
զիսթան գալմաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
րինէ պիր նամէ կէօնտէրիլ, կիւրճիսթանը
Սուանէթ պէյնի տէրտէսթ պիրլէ թիֆ-
լիսէ իրաւ իթմէսինի էմիր պուլունմուշ :

Վէ Ռէնա Կապիսին պու էմիրն իթի-
զաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
տէրհալ թիֆլիսէ կիւթմէսինի էմիր էյլէմիշ
իսէ, Սուանէթ պէյի գաղընտա տուլունշ, վէ
Ռէնա Կապիսին տախի կիւթմէսինի ճէպլէն
կէօնտէրիլ տէյուպ, ալըն սիլաճաղընը
տէյու էմիր էթմիշ իսէ, Սուանէթ պէյի օլ-
վաղըթ, վալ, սէն պէնիմ սիլաճաղընը ա-
լըպ ճէպլէն մի կէօնտէրէճէքսին տէյու պէ-
լինտէքի իբի աղըղը Չէրքէլ գաաաաաաաա
քիպիլէրինէ հիւճիլմ պիրլէ գաղընտաաաաա
մըշ իսէ՝ Ռէնա Կապիսին աղընտաաաաա
տէվլիլիլ 6 սաաթ կէլէրէք վէֆաթ էթ-
միշ : վէ Ռէնա Կապիսին էսթէրլէրինտէն
իթիլ օլ սաաթ գաթլին իւզէրինէ հիւճիլմ
էթմիշէր իսէ տէ՝ Սուանէթ պէյի պուլունա
տա մէճրուճ իտուպ Փիրար էյլէմիշ : վէ Ռ-
օր ըրմաղընտան կէլէմէյիլ տէֆա կէրու տէօ-
նիւպ պիր էվէ սաղանմըշ իսէ՝ 400 գա-
տար Գաղաղ աաքէրի մուհաաաաաաաա
թուլուպ մահապտէ իլըա էթմիշէր, վէ
Թիֆլիլ Թարապիլիլ Ռէթրօթա կէօնտէրէ
ճէքլէրիլ :

— Փրանսա էլիլ քիմեալարընտան Սիւր-
թէրոն նամ պիր գաթ, պու տէֆա պիր Նէվ-
թօլ իհաաա էթմիշ : շէյլէ քի՝ Նիշաթա ի-
լէ գաղընտա հէր գաղընտա օլուր
իսթօթուլ, իւզէրինէ սիւրիլիւպ տէ աթէ-
շէ պրաղընտա հալտէ էսնմաթ, վէ հաթ-
թա Բարիստէ տէվլէթ մէմուրինին վէ խալ-
լուճէ հիւնէր էլիլէր հուզընտա քօք շէյ-
լէր իլէ թէճիւպէսի օլուպ, հաղը օլանա-
րըն քէաֆթէսի տէ թէաճիւպէս գաղընտա
— Ինկիլիլ Հիւսիսթան Բօթանաաաաաա
ինկիլիլ պաղթօա իլէ էիւզաթ 6 կիւզէլթէ
իլէ պիր միլէն լըրա սթէրլինա իսթիգրաղ
իլէն մուգալէլէ իյլէմիշ :

— Բուսիա տէվլէթիլն ումուր տախիլ-
յէ վէքիլինին մուսիսաաաաաաաաաաաա
գընտա Նէշրու իլան էթմիլի լայիհէլընտէն
աղնաղընտա կէօրէ՝ էնճամբի թէրթիլ օ-
լունան մուհարէր տէթթէրի միւճիպիլէճէ,
քէաֆթէյի Բուսիաաա 90,000 աաղը գաթթան
11,000 միւթէպէր շէհրի, 11,800,000 շէհրի-
ի, 300,000 թիւճաա, 11,800,000 քէյլիւ-
քէօլէլէր, 14,500 տէվլէթ չիթլէքէսթիլ քէօ-
լէլէրի օլուպ, պուլար աղաաա օլունաաա
քէնտի միւլթլէրինէ սաքին օլունաաա
Վէ 198,855 Լաւուտիլ Փամիլաաա, վէ
5,230 էճնէպի Փամիլաաա օլուպ, պուլար-
տան 4321 Փամիլաա Լվրօալէ վէ 779 Բու-
սիա Փամիլաաա էճնէպի թօփրաղընտա
սէյնահէթ իթմէքտէ, վէ 348 էճնէպի Փա-
միլաա Բուսիա հիւսթէթիլի գաղաղլ էթմիշ-
լէր :

Լըր գաթթան Փամիլաաաաաաաաաաաա 70,000
Փամիլաա 109,000 չիթլէք սահիպի, պուլ-
արտան 1,400 չիթլէլին հէր պիրինտէ պին
քէլիւ էքիպ պիլէյոր : 2,000 չիթլէքտէ պէ-
շէր էիւզաթէն պինէ տէք քէյլիւ, 18,500 չիթլ-
լէքտէ էիւզաթէն պէշ էիւզաթէք քէյլիւ :
30,100 չիթլէքտէ օթուլէքտէն էիւզաթէք
վէ 57,000 չիթլէքտէ հէր պիրինտէ էիւթի-
շէրէտէք քէյլիւ էքիպ պիլէյորլար :

Բուսիա մէմալիլիլտէ 623 շէհրի օլուպ,
վէքիլիլ 10,066,397 աաթտ կիւմիւշ րուպ-
լէպի իպաղ օլույորլար :

Բէթրօթօլուն վէրիլիլ 2,023,942 րուպիլա,
վէ Վօթրուանն վէրիլիլ տախի 1,325,200

րուպիլա օլուպ, սաղըն օն շէհրի տախի իլէ-
րինտէ Զօճա պէյ վէ Ռիլա վէ Բրօնթաա
իմանաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
իւպը թէճալուլ իտէրիլ :

1855 սէնէսինտէ թօփլունան աաքէր 738,955
նէֆէր օլուպ, 372,053 նէֆէր իլթիլաթ աա-
քէրիլիլ :

Վէ 10,500,000 րէնպէր էհալի թաճիլն
օլաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
իւզաթէ էէտիսի զալլաաաաաաաաաաաա
1855 սէնէսի թաճիլ օլունան վէրիլինին մըգ-
աաաա իպթիտաաաաաաաաաաաաաաաաաա
միլէն 500,296 Փրանթաաա իպաղ օլուպ, զալ-
ղա իլէն հէր քէսին իրաաաաաաաաաաաա
իսնէաղ չէսի 25,300,000 Փրանթաաա թէճալուլ
էթմիշ :

— Կէլէճէք գէկտեմբերին 6-18 թարի-
խի միւթէվէթա Բուսիա իմէրաթօրը Նիքթ-
լանն մէվուտի րէսմի օլմաղլէ, օլ կիւն Բու-
սիաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
սէրպէսթիլէթ վէրիլէճէքմիշ : վէ պուլունան
պէյլէ քէօլէլէր միւլք սահիպի տօթիլ օլապի-
լիպ, չիթլիլէքտէ տա աաթլըն ալապիլէ ճէք-
լէրիլ : վէ էսալէթիւ կրան Տուքա Բօնա-
թանիլն զիրի նաղաթթիլտէ քէյլիւլէր իլէ
շէհրիլէրին միլանէլէրինտէ օլան գօնթանիլ-
լարը քէլիլ իթմէք իւզէ պիր գօթիլիլն թէշ-
քիլ օլունաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
պուլունան քէօլէլէրին պիրտէն աղաաա օլմա-
լարը մաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
իլէն, ալէսթէ ալէսթէ թէքմիլան իճրա օ-
լունաաաաաաաաաա :

— Բուսիա Պիւլաաաաաաաաաաաաաաաա
իւքէնտէ օլան Սիլը գաալիլէլէրինտէն տէթա
գաալիլէ պու անէտէք Չին տէվլէթի հէթթ-
միլնտէ իքէն՝ պու տէֆա Չին հէթթիլմէթի-
նի թէք պիրլէ, հիւսիլ իրալէլիլէր իւսիա
տէվլէթինէ թէպապէթ էթմիշէր :

— Բէթրօթօլ զալլէթաաաաաաաաաաաա
Հիւսիսթանտա Ֆէնա հալլէրէ կիրիթթաա օլ-
տուլարըն իսապէր վէրիլորլար :

— Պահրի Պալթիլ սահիլէրինտէ քէպիլն
Բուսիանն Չիլիլտաաաաաաաաաաաաաա
Սիլիլթօթ, պէլէյի լաղըք վէճի իւզէ
թանիլմ իսիւպ, վէ էհալիլէ մէնաֆիլ քէսի-
լէյի միւճիւպ օլաճաղ պիր գաաաաաաաա
իթմիլ օլունաաաաաաաաաաաաաաաաաա
ա իմէրաթօրը իթիլիլ լիլէքաաաաաաա
լէրի պու տէֆա թէշէքթիլաթը հալի օլա-
աաղ պիր նամէ իրաաա իյլէմիշ :

— Բուսիա տէվլէթիլ Չիլիլտաաաաաա
լարընտա պիր Փըրգա տօնանմա իրաաա իյլէմիշ
օլուպ, տօնանմաաա մէղթիլէլէրին պէհէրի 180
պարիլիլ գուլլէթիլտէ 3 գըթա գօրլէթտէն
միւրէթթէպ օլուպ, պէհէրինտէ 12 զապի-
թան 12 փարէ թօփ վէ 140 նէֆէր աաքէր
վարընը : վէ իշ պու վաիլորլարաաաաա
փարէ թօփլու 9 նէֆէր զապիլթանը վէ 120
նէֆէր աաքէրիլ իւզ գըթա վիսաաա վաիլորլար
իլալէ օլունմուշ :

Իշ պու տօնանմա Պահրի Պալթիլտէքի
Բրօնթաաա իմանընտան սէպտեմբերին 18-30
թարիլիլ հարէքթ իթմէքլէ, պիրինճի գա-
փուտան իլաթպէսիլէ գաթիլտան Ուսթօլիլ
գիրի գօմանտաաաաաաաաաաաաաաա
տէ, 46 փարէ թօփլու, 16 զապիլթանը վէ
460 նէֆէր աաքէրիլ Լըրօաաաաաաաա
գաթիլիլ վաիլոր տախի աղաաաաաաա
էթմիշ :

— Սիւսիսաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
նիա) լիլլուտիլիլաաաաաաաաաաաաա
ալթուն մաաաաաաաաաաաաաաաաաա
հաթթաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
60,100 մաաաաաաաաաաաաաաաաա
գըլլէթիլտէ ճէվէր գաղընտա օլմաղլէ,
էթրաֆտէքի միւլք սահիպիլիլ մաաաաա
մաղ իլէն գաղմաաաաաաաաաաաաա

ԽՈՅՐԻՄԷՆ ՄԻՋԻՆԻԱՅԻՆ ԳԵՂԱՐԱՆՔԱՆԻՑ

ԽՈՅՐԻՄԷՆ

ԽՈՅՐԻՄԷՆ

Ինչպիսիք 1857 սենեակի պիտեմքը, 1858 սենեակի մեկ պարտքի սինե կիրմեք իւրեք տե՛հ հալա տաշարարտա՛յրու լուսնան պազը միւշթեւ իւրեքիմիզ զապեթա պեւեւեւեւի իրաւ իթմեւ միւշեւ տիրւ վե պազըլարըն իւրեքեւինե տախի 1856 սենեակիսին մաթլուպաթմը վար իսե տե՛ վար սիմեյե հեճապ իսեյորուզ. զի՛րա՛ օլ մագուլե իաճօնուզ միւշթեւիւրե փաւրա ալմագսընը Ղապեթա կեւնտերտիւրիմիզն էս նաթըմը տույմուշ օլա, պիւզեւի հեմ սուշլու չըգարըպ, հեմ տե եօլուզ իսեճեյինե աւալ չիւպհե օլուսմալ:

Պիւզեւի իսե՛ պու միսիւր իւրեւտե միւշթեւի, ետիւտ վազիթե էտինմեմքտե տիրեւ, էլպեթտե պիթաւտիւր ռուսուլե աշինա օլաւա, պու կիւն տեյիլ իսե՛ ետընե եւ օլ պիր կիւն կեւնտերտիւրե էթեւարը իւլ հալա սապր իթմեքսեյիսիւր:

Լաքին պու միւշթազա Ֆեգաթ պիւզեւի տե՛ օլուպ, օլ մագուլե զաթլար աւալ իւշալ տախի իթմեւտիւրե շուստան աշեքեար տըր քի՛ ա զապեթա մըզ պաշանըլընտան պերու կեւնտերտիւրե տե իսի իսե տե՛ իւք սե՛ նեւի ետընը իքի միւշթեւիւրե միւշթեւ 70 էր զուրուշ թեւաթըմը կեւնտերտիւրե 7 աւալ տե զապեթա կեւնտերտիւրե միւշթալ էթմիւշեւ իսի. հեւ նե հալ իսե պիր միւշթեւ տեթաւն սօղա՛ պեշ օն տե՛ զապեթա պեւեւեւ իւլ փօթա մեւարիթի պու գաւար զուրուշ կեւնտերտիւրե հազգընտա ետըլար. լաքին հիւ պիր ճեւապ չըգաւտըլընտան պիւզեւի տախի պուստան պիր այ մուգատտե միւշե կեւնտերտիւրե՛ զապեթա կեւնտերտիւրե անաւն սօղա կեւնտերտիւրե պօրճու օլուսագ. ալաճաղըմը տան վազ կեւնտեր:

Պուստուս էմալի պազը կիւճեւեճեք քերթեւր օլուշ իսե տե՛ պիւզեւի թե համիւր իսիւրա ալ պիր, ետիւր քեւտի կիճե վե՛ կիւնա սիւզ սարթե թեւիսիւրե մեյիմիզ գարըն կեւմեյիւ, ետընը քե հաւ միւրեքեպ փարսընա քիթայեթ իսեճեք մըգտար միւշթեւիւրե, շիմալեւտեք նալարե միւշթալեթ իթմեքտեւ յիսիւր, պեւ քի միւշթե միւշթեւեւանըն պու աճիւրեւն քիւլեւ պիր իւրեւթիւնե միւշթեւա Ֆաթ օլարագ ետարմարը վուգու պուլուր տեյու վե հալա օլ ուստուտեյիւ. հալ պու քի միւշթեւիւրե միւշթեւիւրե ալընը վե օլ ալմըգտար քեւնե իւլեւն ագլե փրմեյիւ տե պիր իքի սե՛ նե կեւնտերտիւրե պիւզեւի տարըն ուղարթուրը թարիթե հաճեթ տեյիլ տիր. Շիմալի հալե նալարեւն ետիւր եիւզ եիւր միւշթեւիւրե պիր իքի այ սաւա սապրե թե համիւրեւ միւշ օլապիւլեճեք տիր, միւշթեւիւրե հիմեթ թու զարթեթեւիւրե պեթեյեք, վե իւլեւալ պու վարագաւընը չամուրտան չըգարաճագւարընա իւմուսվար օլուրուզ քեւտի իմաւտեւրիւրե, ետիւր՝ ագլե ետիւտ էմալի պիր շեյ մաթլուպ իթմեյիւ, ետընը քեւարընտան վազ կեւնտեր, մեւարիթաթըմը իտարա իսեճեք գաւար միւշթեւի ետարմարայ սեպեպ օլմագ սաւիւն հեւ գանըն զաթա զապեթա սեւեւտի կեւնտերտիւրե իսե՛ միւշթալեթ իթմեյեք պեւտեյիւր ետա իթմեք, քի՛ պու իքի թեքիթի միգաէ հեւ քեւնե իտիւրե պիր շեյ տիմեք տեյիլ տիր. Օլմարըն հալա թաթերիւրե իւրե կիւն պե կիւն զարարու զիւն ալթաւա, իւշ պու իւշ ետընտա զապեթա մըզ պաթալա վուրաճաղը տեքեար օլուպ, պու տա պիր միւշթե Ֆաղիւթիւրե վեւիւթեւ:

Սալըն լուստա զապեթալարըն միւշթեւիւրե լեւինն տայըն 120 օլմարայ, իւա 120 պին միւշթեւիւրե զապեթա լաւերգատա պուլու:

նուպ, իւրեւանըն հալինե նապար օլուսա՛ անլեւ տախի աշաղ գալմարայ, էն ագալի հեւ պիր զապեթալարն օն պին միւշթեւիւրե վար տըր. Վե միւշթեւիւրե չըգալըն հեւ նե գաւար ինսան (եւնի օլ լուսնըն օգուսանը) չըգալընտան իւրե կեւնտեր իսե տե՛ պիր ալ տա ալուզ իսիւպ, օգուսանը տա չըգ օլ տուղը աղնալընը տըր:

Ինկիւթեւրանըն իւրե զապեթալար հազգընտա պիր չըգ տե՛ զապեթալար վաւթեթմիւր շիւրեւ, սեւեւտե պու գաւար պին գանթար վաւթընա մաւտե քեւթիւրե ետարընը, վե՛ ինկիւթեւրա տեւիւթիւրե պու գաւար պիր քեւտե ագլե քեւաղըն կեւնտերտիւրե վե պիր սեւեւնի զապեթալար տեւիւթիւրե իւսթ իւսթե տիւթիւրի անտե, Ղալաթա գուլեւինն ալմիւրե եթիւրիւրի, վե զայրիւրի. Լաքին քիմե տիր պու վաւթար օնու պիւլեմեյորուզ:

Վար իսե շու գալմեւր պուճաղընտարի թեթիւթիւրե օլմար քի՛ էլեւրինտե պիր իւշ կեւնտիւր տե տայիւր պեհանե պուլուրար Ֆիւլան զապեթա շեյեւ ետընը, Ֆեւնն տա պեյըն:

Ղապեթալար աճիւրանե միւրե իւրու կիւթմեւտիւրե սեպեպ կեւնտերտիւրե զաթլար պուլուսաճագ տըր. շեյեւ քի՛ էլի էմա. պիր զապեթալարն տա պիր ալ հալապիւրի եեւնի, պիր ալ տա լուսնը տեւիւրե վե վագթիւրե չըգալըն իւստըն եիւրեք, վե հալապիւրա թալա լայըք իւլ եեւնի վե վագթիւրե չըգալըն իւրե զապեթալար տա պիր իւրե քի՛ անլեւն տախի միւշթեւիւրե չըգալըն օլ տեւեճեւրե տիր քի մեւարիթեւրի անճագ գորուսալիւր յորար:

Վե պալաւե վեք օլան սեպեպեւր տե էս նիւ ալընապիւր պիր քեյիւթեթ օլուղըն ալմեւն մալեւ միւր, չեւեթի՛ իտարա իսեճեք մեւթեպեւն կեւնտ օլուղըն հալալե՛ լայըքըն սարալարտա սարթ օլուսարագ, զապեթալարն տա լուսնը տեւիւրե, հալապիւրա եեւնի, վե վագթիւրե չըգալըն, տեյիլ հալաթա տա պիր, իւրա հալաթա տա իքի տե՛ զապեթա իւրե զապեթալար չեթեարընը իւրե:

Նե հալ իսե՛ պիր զապեթա իքիւրե վազ կեւնտեր, ետընը հալաթալըն վե սեւեւեւի 80 զուրուշա գայըն օլմալըն քի վագթիւրե զապեթալար վաւթեթալար չեթապը վեւիւրե տիր կիւնտ 9 փարա տեւիւրե իւրե. պու իսե՛ պիր շեյ տիմեք օլմարայ, ալմեւն վե հեւ քեւտի իսիւրե զապեթալար օգուսապիւրեճեյինե հիւ չիւպհե օլուսմալ, վե պու լալեյըն օլուղըն սեւեւեւտե՛ քեւաթիւրե տեւեւտա պուլուսան Հայար 3,950,000 ռուֆուստան իսիւրեթ օլուղըն տան էյեւրի պուլուստան եիւրե օնու զապեթալար տեւիւրե պուլուսմալ օլուղըն, էլ պեթալար պիւզեւի հիւսեւիւրե 2500 քիւր տեւեւեւ չեւեւեւիւր ետընը, Պուլար մալեւիւրե նեւիւրե պիր շեյ օլուղըն պիր իսե տե՛ սրթըն պիր իսե՛ շեւեւեւ 250 միւշթեւիւրե տե իւրե օլուրուզ, սայըլարը կիւր քիւլեւթիւ պաւսմա մեւարիթաթըմը օլմարըն իւրե:

Իսիւրալե քեւլա՛ թեքիթաթըմը վեք գալալ նեւիւրե օլարագ, իւմուտիւր վար տըր քի շեւաթեթիւ սիւտեթիւր Պաւրիարըն էթեւտիւր վե իւրեպան կիւրուհի Ֆաղիւթիւրե էթեւտիւր վե միւրեթիւր միւրեպեւրանը իսիւրա միւշթեւիւրե միւրե զալարա սեպեպ վե միւշթեւի ետարմարայ տեւիւր իսեւեւ, շիմալե տեյիւր զուհուրա կեւնտ պազը զապեթալար թարըն պաթալա վուրուպ, իսի տալի անլընտա քեւթեւեւ տեւիւրե միւրե շեւեւ տիր:

Վե հեւ գանըն զաթըն վաւթեթալար միւշթեւի ետընաճագ օլուր իսե՛ իսթեթեթալար հալալ, կեւրեք սեպեպ օլանըն վե կեւրեք միւշթեւի ետընալարն իսի շեւիթեւի մուգաւտեւեւ տեւեթեթալար կիւր եիւն պու տե՛ զապեթալար տեւեթ օլուսաճագ տըր:

ԻՆՏԵՆՏԻՆ

Իսիւրա միւրաւթեւն պերու ետալ օլմուշ օլան իսիւրա սահպալեւր վե Պաւսալար զապեթալար օլուր օլարընտան, թեւաթըն Ուալթիւրե թիւրալար, ռուսալար լարը կեւրի վեւիւրե միւրեթեւա թաթուլարագ, պու տե՛ զապեթալար տալթալար սեւիւրե գուսուր եպի իսիւրալարըն սալթընալար մեւթալար թեւ ռուսալար վեւիւրի վե մալսուս քիւրաթու տեք քեւալար տեւիւրը, վե թիւրալար չեթեւեւ մալալ թալալ օլուսալար, պու հալաթալար թեւեւն նեւ օլուսան իսիւրալար մալալ օլուսմալ օլուսմալ օլուսմալ, հալաթա Պաւսալար տեւեթալար տալի էվեւթե գուսուր գալալ քիւրալար պիւրեթիւրի պաւրմայա պալալար օլուղըն մեւալալար օլմուշ տուր:

ՄԻՋԻՆԻԱՅԻՆ ԳԵՂԱՐԱՆՔԱՆԻՑ

ՆԻՐՈՒՆ

Պուստուս էմալի 122 օլմարայ:

Պեյիւր օլու լալեթալար հուղընտան կեւնտեր, իսիւրալար Նիքուր քեւտիսի իսպեր վեւրա սոն սալալարըն հալալ էթալար նի. վե պու մեւալար քեւտիսի Վեւիւրե Ֆարը օլան սալար թե համիւր իթմեքըն էյիւր վեւրա, իսիւրալար տալի մեւալար հալալար կեւնտեր, — իւմուտ իսիւրալար էվալար, նալար քի շիմալարե վալալեւ հիւ պիր վեճիւ մուղարըն հարթեթալար պուլուստան, շիմալե սօղա տալի պուլուսմալարագըն Շիմալի էվալար, չաղըն ռուհանի վեւեւեւ ետարմա կեւնտ — տեւի իսիւրալար:

Իսիւրալար Նիքուր ռուհանի վեւեւեւ նի իսթեթեթալար օլուղընտան, Վալալալ նալ մեւալարալ էվեւթե իսպեր վեւրալ օլուղընտան, սարալար կեւնտերտիւր. Վե հեւ պիր իսիւրալար (սոստոլալալալ) էվեւթե ռուհան տալարալ պալալալալ վագթալ, իսիւրալար իսիւրալար օտարալ վարագ, ետարըն ետարալ վե օլուր իւրե Տուք լալեթալար ետար պալըն տիւր չեթալար. վե իսիւրալար Նիքուր, էլեւրի ետարագալարալարագ, իքիսիւրե տե տեւեւի գալալալ տուրալ իւրե. վե պիր գալալալալալ սօղալ իսիւրալար վե Տուք լալեթալար տըլար չըգտուր, իսիւրալար Նիքուր ռուհանի թեւեւեւ ետարըն պարագալ իւրե:

Իսիւրալար թեմալ օլուղընտան, իսիւրալար իսիւրալ չըգալարագ, — Նիւրալ իսիւրալ քի՛ արթըն լալալ պեւի գուճագալարըն գալալալ իսիւրալ — տեւի. վե սարթալալալ իւրալալ իսիւրալար իսիւրալ վե օլուր իւրե տուրալ լալեթալարըն ետարալ Ուրըն Հաղըրգու թեւալար, զիւրալալալ իսիւրալ վե իւմալ վե ալըն թալարըն ալըն, էվեւթե տեւեւեւ օլուրալ սոստալար քեւտիսի գուլեւթե սեւալ իւլ օլուր:

« Իմբերաթոր Հաղորդութիւնը աւտորգ-
աան օտարա՝ իմբերաթորիւ մուհապպէթիւ էր
էնչինէ սարդարագ շու վէճնէ սիւալ էթտի:

« Իմբերաթոր: — Ի՛յ մուհիպպէթ, ձեմի
վագըթան սէվտիլին կիպի երնէ պէնի սէվէր-
միսին:

« Իմբերաթոր: — Ի՛յ մուհիպպէթ, սէնի սէ-
վէրմիսին: Իւզէրինտէ մուհապպէթիմ վաթ
մը տըր տէրու սիւալ մը իսէրսին. սէնի սէվ-
մէմէյէ գաւորմըմ, սէն բի էվաւտարըմըն
վալիսէսի սին. գաւան պիրիպիրիմիլէ իպթի-
սու կէօրտիւք իսէ՝ գալպիմ պանա սէնին իւ-
չիւն շէհասէթ էթտի բի՝ Ի՛յնէ եօրնէ ասիւ-
լաթ: Գի: Դէլէ: վէ Ֆիւ Հապիգէ գալպի-
մին շէհասէթի իսթամ պուլտու տէ-
յու ձէվապ էթտի:

« Պու սըրատա իմբերաթորիւնըն աղէ-
տիլինի իմբերաթոր կէօրտիւ իսէ՝ — աղէր
մի սին — տէտի: վէ իմբերաթորիւ աղէտի-
յինի հիսս իթմէյէ մէճալի գալմատըղընտան,
— Հայր: Հայր տէյու ձէվապ վէրտի: վէ
իմբերաթորըն աղը արթըգ տալլալանմայա
պաշաւտըղըն Ֆարգընա վարտը իսէ՝ — Լար-
տըմ ելէ պանա, պիրիքտէ ԼլաՀա Նիյազ ի-
սէթիմ — տէյու լէթըթ էթտի: վէ իմբերա-
թոր տալի՝ — Ի՛յվէթ, էվէթ, Հազգըն
վար մուհիպպէթ, գերա պիր մէլաիգէնին Նի-
յազը ճանա շէֆա տըր — տէյիպ իպատէթէ
պաշաւտըր: վէ իմբերաթորիւ էօնտէն օ-
գույուպ, իմբերաթոր տալի արգասընտան
ղուհուր էթտիլի Հալաթ, իճապ բալէն տուա-
յը իսթամ իլէյուպ, հէր պիր Սէսիլի՝ արւն-
եայէ կէլտիքտէ, Հազգ լէթըթընտան լէպ-
լէրինէ նագշ վէ հէր կէօնա տուայը Հալի օ-
լան — Հայր մեր որ յերկինս ես տէ-
յու պիւլէնտի ալագէ ըագս իլէմէյէ պաշ-
լայըպ, գաւան — Լղըլին կամք ըո — եանի
սէնին իսթէյքին օլտու լաֆընա եթիլտի-
յինտէ՝ իմբերաթորիւ, օլ վագըթ իմբերաթոր
ֆէրիտուր ալագէ — Ի՛յվէթ, էվէթ ես
Բապպիւլ ԼլաՀա իսթէյքին օլտու, շիմ
տի վէ ապըմ վէ էպէտիլէթիլէրին էպէտիլէ-
թինէտէք (ԼլաՀա և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտեանից) — աղէյու իսթմը տուա իլէտի:

« Պուսըրըն արասընտա, իմբերաթոր
ֆամիլէսընըն ճիւլէսիտէ եանը պաշընտա-
բի օտայա լէճէմիլ իսթէրէք, սիգ իւթիւ
կէօլ եաշարը տէօթէրէք իպատէթ իթմէթտէ
յիտիլէր:

« Պուսընտան սօղոա իմբերաթորիւնըն հէմ-
չէրէսինի վէ էվաւտ վէ Թօրուլարընը հուղը-
րընա լէթըթ իլէտի: արթըգ օլ ֆէրիտա
իսթէրէք էօլէն իլէ գալանլարըն էլիլտա սէ-
լամաշմասընը սէյրու լէճէմաշա իսթէն ճան ա-
ճապա միւլէթի՝ մի իսթ բի տայանըն:

« Փամիլէսընըն եաթաղընըն չար էթրա
ֆընը փուհասէրէ էթմիլէրտի, վէ իմբերա-
թոր վէրրէճէ բէնտիլինի պօզմայարագ, ար-
թըգ վէ ֆաթ իսթէճէյինի պուշարա իսպէր
վէրիպ, ճիւլէսինէ տուասընը վէրտի: վէ
ասլա Հաթըրնտան չըգարմայըպ, հէր պիրինի
միւնասիպէթլէ, վէ հէր պիրինին գալպիլէ
գըրամէթէտէք եէր իսթէճէք նասիհաթ վէ
վասիլէթ էթտի: շէյլէթի՝

« Պէօյիւք օլտու վէ վէլէի ահաւը կրան
Տուքս Լլէթսանտուա շու միսիլէիւ ձէվապ էթ-
տի:

« — Ի՛յ մուհիպ օլտու, ձեմի վագըթ-
տէ Հաթըրնտա օլտու բի Բուսիանըն պիրին-
ճի պէնտէսի սէն սին —

« Վէ իլէթնի մաթուալը կրան Տուքս
Բօնսթանիլինէ՝

« — Ի՛յ մուհիպ էվաւտըմ, տայիմա Հաթ-
ըրնտա օլտու բի պիրատէրին Լլէթսանտուա
իլըվէթ էթտիլինտէ՝ պիւք Բուսիայէ իլը-
մէթ էթմիլ օլաճագ սըն, վէ Բուսիա Հազգը

իլիւն պէնիմ գալպիմ շէհասէթ իսթէք բի՝
ձեմի վագըթտա պիրատէրին Լլէթսանտուա
սաստագաթըն օլաճագ սըն — տէյու ձէվապ էթ-
տի:

« Ի՛յլէ պիր տագըգա, բի պէնի ասէմին
էն նապիք վագըթի օլտու, հէր նէ մէրթէպէ-
տէ օլտա, գօրգմանագ միւլէթին օլտու մէվատ-
տէն տէյիլ տիւր: իմբերաթոր Նէթօլա իսթ՝
ճիւլէսինէ մուլաֆըգ օլտու, Թօրուլարը-
նըն հէր պիրինէ վագըթ սըհէթիլտէրի կի-
պի միւնասիպէթլէ օգշարըք ձէվապար
սէօլէյէրէք, վէ վուգու (մկրուլէթիւն) սէ-
տուգլարը իսթմէրլէ լէթմիլէ իսթէրէք, — Ե-
էվաւտարըմ, պէօյիւք տտէմ օլտուղուհուլան
Բուսիայէ սաստագաթըն բեամիլէ իլէ իսթմէթ
էտին — տէյու վասիլէթ իլէտի:

« Վէ պէլլաթէթրտէն էն բիւլիլիւ շիմ-
աիքի իմբերաթորու օլտու կրան Տուքս Լլա-
լէթսանտուալիլէ հուգուրընա կէթիլտի էք իսթէ-
չօճուգ իսթվէթիլտէն սաթարաւ: Լաթին Տէտէ-
սինին օգշարըք սէօլէրլինի իլէթտիքտէ՝ ձէ-
սարէթ իլըպ կանընա վարտը, վէ օլ վագըթ
ճիւլէսինէ գըրիլընըգ կէլպ, ֆէգաթ իմ-
բերաթոր Նէթօլա ասլա բէնտիլինի պօզմատը
վէ սաղըրընտաթի կիպի տայիմա օլտուլէթի միւ-
լայիմ իսթի: վէ հէվաթիլտէն սօղոա՝ հէմիլէ-
սի կրան Տուքստա ԼլաՀա իսթօղընա իլէրի
կիրտիլինտէ, կէօյա ասթէթա պիր վիսարէթինէ
կէլմիլ կիպի իմբերաթոր — Ի՛յ մուհիպպէ
հէմիլէթ, միւլէթէք բիւլէրիմ — տէտի: վէ
սօղոա օնու իսթի էր էլիլինի վէֆաթ էթ-
տիլինի Հաթըրնա կէթիլտիլէ իլէթէ պէնիմ
տալի սասթըմ կէլպի: արթըգ մուհիպպէթ
Բաթիլայ (էսթի կրան Տուքստա ԼլաՀա-
թիլինա Վիլայիլիլայա) վէ Մէթէթիլէրի
Տուքստան տէրուլի գալպիլտէն օլտուլէրի
Լէպիլլ պուլուրուլ — տէտի:

« Վէ նիլայէթ Զիսուս Բրիստոս էթէն-
տիլիլին — Պատու իրան նոր տաթ ձէլ, զի սի-
րեսըք գմիմանս — նուլագ էթտիլիլէրէլա-
մը շէրիլէ իւլէթ՝ իմբերաթոր տալի — Հէր
նէ կէօնա պէն Սիգի սէվտիմ իսթէ իլիլէր տէ
պիրի պիրիլիլիլ ձէվիլիլ — տէյու լէթէպիլիլ-
լէտի:

Պուսըրըն գաթըն սօղոա

ԻԼՆ
ԳԱԶԱՄԻՆ
Վ.Ի.
ՆԻՄՐՈՒՅՆԱՄԻ:
1858
ՍԷՆՏԻՄԱՆԻ ՍԵՆՍՈՒՍ

« Պու ինլանլէ կէլն օլտուլէր իսթլէ պու-
սէնէ քաթի ԼլաՀասանտուա իլէթիլէ քըլլա-
րագ Օրադոյ Նէլիլէ, վէ Սասիլէապը — Ե-
թիլապ հէապըլըլէ՝ Բուլարըն պէլլէ — Եթ-
լուարը, Սիսիլէանլարըն վէ ԼաՀասանլէրիլ-
պաշարը վէ սէնլէ Ռէլլէրէ վաթընտա զո-
հուրա կէլլէթ պաշը լէլլէրն իսթիլաթը (գո-
լաթիլլէ) զէրն իլէ Պատմալանլէրէ պիլ ճիւ-
լապ օլտուարագ, Բիլլապը քիլլէթալընտա
պիլ ասթիլ 100 ֆարաթ ֆաթըլլաթիլ պիլ:

ԱՌԱՊԱՐԷ
Թ Ե ՅԱՐԷ Թ

Գաւալի ֆիլմիլէրի գալիլէ իլէ մաս ըսթընթօր
1857 Նոյեմբեր 13 շաբաթ

Լաթ	31	Կէլ		156	156 1/2
Վէլլէթ	3	Կէլ		156	156 1/2
Փարէլ	"	"		424	
Սարէլ	"	"			
ԼլաՀա	"	"			
Բիլլէր	"	"			
Լիլլէ	"	"			
Շէլ	"	"			
Կէլ	"	"			

Սէթիլիլէր ֆիլմիլէրի գալիլէ իլէ
16 Նոյեմբեր 1857

Միլլէր	139 1/2
" 20	27 1/2
Լիլլէ	32
Սարէլ	13
Շէլ	3
Սարէլ	156
Լիլլէ	156
Սարէլ	123 1/2
" 5	30 1/2
Լիլլէ	126
" Կէլ	24
Լիլլէ	215
" Կէլ	72 1/2
" Կէլ	31
Սարէլ	500
" Կէլ	35
Լիլլէ	44
Սարէլ	56
Սարէլ	70
Լիլլէ	81
Սարէլ	32

Դալլան սէրթ	40	46
ԼլաՀա		
Վերըմ	37	40
Իսթիլլ	40	42
Գալա	36	38
Բուլլիլ Պալլէր	24	27
" Պալլէր	22	35
Իպրալլ	28	29
Բուլլիլ	22	27
Պալլէր	24	26
Սամսն սէրթ		
" Գըլլէր	22	
Գալա իլլաթը պուլտայ		
Բուլլիլ Օսթանը մալի		
Լիլլէ Իպրալլ	13	13 1/2
" Բուլլիլ		
Զալլաթ		
Բուլլիլ Վէլլէր լէթիլլաթ		
Լիլլէ օլտու		
Պալլաթէ վեր օլտու սէրթ գըլլաթ պուլտայ		
վէ արիա 500,000 քիլէ մէվաթ պուլտու		

ՄԻԼԼԵԼԻԿԻ ԳԱԶԵԹԸ
ԹՈՒՐԿԻ ՔԻՒՐՔԱՆԻՆ
ԼՍԻԹԵՆԻ
ԵՍԵՊԵՐ ԳՕՆԱԲԱՆԱԲԱՆՈՒՄ
ԲԱՊԵՆԱԲԱՆՈՒՄ